

Baknessergracht 84

De Passer en de Valk

Voor het gebouw met de twee gevelstenen en daarnaast het poortje met ook een gevelsteen en een ijzeren versiering moet het vroeger een drukte van belang zijn geweest met allerlei werkmannen. Hier was eens een van de bekendste Haarlemse bierbrouwerijen: *De Passer en de Valk* in bedrijf.

In het poortje is de meest opvallende gevelsteen van de drie opgenomen. Deze gevelsteen met de afbeelding van een valk is de vervanger van een oudere gevelsteen uit het eind van de 16de eeuw, die geheel was vergaan en moest worden vernieuwd.

De nieuwe steen werd in 2007 onthuld door de oud-gemeente-archivaris van Haarlem, Jaap Temminck. De heer Temminck heeft veel betekend voor het behoud van de Haarlemse historie. Zo schonk hij nu het geld dat hij kreeg voor zijn 70ste verjaardag als bijdrage aan het maken van de nieuwe steen.

Deze nieuwe steen is ontworpen en gehakt door Tobias Snoep. Kleuradvies werd gegeven door Olga van der Klooster. Daarvoor was de Stichting Geveltekens Vereniging Haarlem (SGVH) al in 1999 begonnen om de eigenaar (De Teylers Stichting) te wijzen op de slechte staat van de gevelsteen met de valk. Dat heeft geleid tot meerdere acties en uiteindelijk tot de vervanging in 2007. In 2022 is de steen opnieuw gepolychromeerd.

Bovenin het poortje zie je in de open nis een ijzeren passer afgebeeld. De naam van de brouwerij *De Passer en de Valk* is daarmee in symbolen weergegeven. Het poortje zelf heet de Passerpoort en gaf toegang tot de brouwerij die zich op het achterterrein bevond. De poort liep door tot aan de Damstraat en heet daar de Brandenburgerpoort.

Het hoofdgebouw rechts van het poortje behoort eveneens bij de voormalige brouwerij. De twee gevelstenen laten daar geen twijfel over bestaan. In 1726 is het pand vernieuwd en zijn de gevelstenen aangebracht. Ook deze gevelstenen zijn in 2022 opgeknapt en opnieuw gepolychromeerd.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek -Waar Haarlem in de gevel staat-, geschreven door Peter van Graafeiland.

Bron: Oude Gebouwen in Haarlem – J.A.G. van der Steur (1907)
Haarlem Jaarboek 2022 – Nieuws over geveltekens – Martin Busker